

дэталях, дакладныя апісанні пазбягаюць суб'ектывізму і пераносяць цяжар эмоцый з паэта на чытача. За знешне спакойнай манерай аповеду хаваецца глыбокі драматызм і адчуванне вайны як экзістэнцыйнай катастрофы.

А. Зайцава

СРОДКІ ІНТЭР ПРЭТАЦЫІ ДЗЕЯСЛОЎНЫХ АКАЗІЯНАЛІЗМАЎ Р. БАРАДУЛІНА Ў АНГЛАМОЎНЫХ ПЕРАКЛАДАХ

Аказіяналізмы – гэта індывідуальна-аўтарскія неалагізмы, утвораныя на ўзор прадуктыўных ці непрадуктыўных словаўтваральных мадэлей мовы. Спецыфічнай уласцівасцю аказіянальных слоў з'яўляецца іх функцыянаванне выключна ва ўмовах пэўнага кантэксту ў якасці лексічнага сродку мастацкай выразнасці. Як поліфункцыянальныя адзінкі, аказіяналізмы з'яўляюцца актам творчага самавыражэння аўтара, а ў паэзіі яшчэ і сродкам рыфмізацыі і рытмізацыі. Але разам з тым гэтыя непаўторныя «візітныя карткі» паэта становяцца сапраўдным галаўным болем для перекладчыкаў, бо ў большасці выпадкаў перакладаюцца са стратамі ў семантыцы, граматыцы ці фанетыцы або не перакладаюцца зусім, таму аналіз прыёмаў іх інтэрпэтацыі ў перакладах, асабліва з рознаструктурных моў, з'яўляецца актуальнай мовазнаўчай праблемай.

Для вывучэння была абрана творчасць Р. Барадуліна, бо індывідуальная словатворчасць – унікальная рыса таленту гэтага паэта, адзначаная многімі даследчыкамі яго творчасці. Былі прааналізаваны сродкі і спосабы перакладу на англійскую мову дзеяслоўных аказіяналізмаў паэта, выбраных з яго паэтычнага зборніка «Ксты». Нашы назіранні паказваюць, што самым частотным з'яўляецца спосаб функцыянальнай замены з дамапогай апісальных канстукцый. Гэты спосаб заключаецца ў раскрыцці значэння лексічнай адзінкі пры дапамозе разгорнутых словазлучэнняў, якія раскрываюць істотныя прыметы апісанай гэтай адзінкай з'явы. Працэсуальнае значэнне ў такіх спалучэннях часцей за ўсё перадаецца ўзуальным англійскім дзеясловам: *Усё / што **крыляла**, паўзла, **капыцела** // Бы ў хісткай калысцы // Ў каўчэгу жыло. – All creatures that **fly**, **crawl** and **run** // Had now occupied the ark // In their pairs. Толькі **моё** // Што доўга **зімела** // Не нацешыцца доўга вясной. – Only again, that would long **freeze** in winter // Won't enjoy the prolonged warm spring.* У некаторых выпадках працэсуальную функцыю выконвае дзеяслоўная звязка ці дзеяслоўнае словазлучэнне: *Ціхі Абель авечак пас // Кайн, брат яго, **земляробіў**. – Gentle Abel tended his sheep // His brother Cain **tilled the land**. Вока **ценіцца** цемрай зайздроснай // Вуха **глушыцца** чуткай і плёткай. – The eye **gets shadowed** by the envy dark // The ear becomes deaf from gossips and rumors. Хадзіце роўна нагамі вашымі // Каб **не спанталычылася** крывое. – Walk with your feet is a straight way // For the winding and curved one **not to lose its way**.*

Такім чынам, аналіз прэмаў перакладу аказіянальных слоў паказвае, што іх карэктная інтэрпэтацыя вымагае ад перакладчыка значнай лінгвістычнай падрыхтоўкі і паэтычнага майстэрства.